

og tænke os en velhavende Gaardmand, som har afhændet sin Gaard og har trukket sig tilbage med en Formue paa henimod 100,000 Kr., og som vil erhverve sig en lille Ejendom, leve af Rentepengene og føre en smuk og sorgfri Tilværelse. Jeg synes ikke, at det er Lovens Formaal at yde en saadan Mand denne Begunstigelse, som han efter Loven har Ret til. Derfor have vi stillet dette Ændringsforslag. Tinget har ikke tidligere været inde paa denne Vej. Jeg skal saaledes minde om Landarbejderlovens Gang her paa Rigsdagen. Den begyndte smaat, og er siden vokset meget langsomt frem, indtil den har naaet det Omraade, som den naaede for omtrent 2 Aar siden, da Loven sidst blev revideret. Naar en Mand efter denne Lov vil søge at opnaa de Begunstigelser, hvorom der her er Tale, den samme Rentefod, den samme Afdragsfrihed, de samme Afdrag, de samme Gebyrer, den samme Stempeltakst o. s. v., spørger man ham, om han har Indfødsret, om han er Landarbejder, om han har levet paa Landet de sidste 5 Aar, har et Par Tusinde Kroner, saa at han kan erhverve et Husmandsbrug paa anden Maade, uden at han behøver at komme her; om han har faaet Fattighjælp, er under 25 Aar eller over 50 Aar; ja han skal endog skaffe Attest fra tvende troværdige Folk for, at han er flittig og sparsommelig, og jeg kan tilføje ogsaa et Ædruelighedsbevis, hvilket i mange Tilfælde kan være ret vanskeligt, naar man tænker paa det Intermezzo, der udspillede her forleden mellem de ærede Medlemmer for Ringsted og Odder. Derefter kunde man jo tænke sig de Amtskommissioner, hvis Formand, som skal afgøre hans Skæbne, ser med samme Øjne paa dette Forhold, som det ærede Medlem for Odder. Saaledes stiller man sig overfor de fattige Landarbejdere, medens man her ikke spørger om nogen som helst Betingelse, ikke en Gang om Manden har Indfødsret, er Millionær, eller om hans Alder. Jeg synes, at denne Forskel er for iøjnefaldende. Som jeg nævned, ere de Begunstigelser, hvorom der her er Tale, dog de samme; ganske vist skal jeg naturligvis indrømme, at de Penge, som Staten sætter i mindre Jordbrug for Landarbejdere, staa noget yderligere end disse, men det Beløb, der kan være Tale om at yde vedkommende til 3 pCt. Rente, vil i mange Tilfælde dog være det samme, og eftersom Ejendommen stiger, ville de øvrige Begunstigelser, Stempelbegunstigelser, Tinglæsningsgebyr, som ydes disse

velhavende Folk, absolut være større end de, der ydes de fattige Landarbejdere.

Det er derfor, jeg ikke med den bedste Villie kan faa i mit Hoved, at det kan være dette Tings Mening at skabe to saa vidt forskellige Lovforslag. Navnlig er det det Punkt i Landarbejderloven, at vedkommende ikke maa være i Besiddelse af saa mange Penge, at han uden Statens Hjælp kan komme i Besiddelse af en lille Jordlod, der gør, at jeg synes, at der ogsaa her maa træffes en Bestemmelse om, at de vedkommende ikke ere i Besiddelse af hverken Hundreatusinder eller halve Millioner. Jeg for mit Vedkommende og mine Medforslagsstillere kunne ikke være med til dette. Vi ere, hvis denne Lov gaar uændret igennem, paa det rene med, at disse fattige Midler, de stakkels 200,000 Kr. til dette store Formaal, ville særlig gaa i de velhavendes Lommer og gaa over Hovedet paa dem, som efter vor Mening skulde hjælpes. Naar vi have sat Grænsen til 5,000 Kr., er det med velberaad Hu, fordi det er den Sum, som der overhovedet kan være Tale om, at det er nødvendigt at eje for at erhverve en saadan Ejendom. De Ejendomme, der er Tale om, maa jo have en Værdi af indtil 12,000 Kr. i Ejendomsskyld. Naar der bliver sat Besætning paa disse Ejendomme, ville de sikkert i Almindelighed have en Værdi i Handel og Vandel af 15—16,000 Kr., og der er da ingen Tvivl om, at deres Ejere i en Kreditforening eller et andet Pengeinstitut ville kunne laane en 7—8,000 Kr. Saa ville de med Loven i Haanden komme og forlange en 2—3,000 Kr. af Statslaanefonden, hvorved den samlede Laanesum bliver bragt op til en halv Snes Tusinde Kroner. Naar en Mand er i Besiddelse af 5,000 Kr., vil han altsaa være i Stand til at erhverve endogsaa de største af de Ejendomme, Loven forudsætter. Derfor forekommer det os at være højt nok, naar man gaar op til 5,000 Kr. Vi have ikke villet gaa længere ned, da vi i og for sig ere glade ved, at der ikke bliver lagt alt for hemmende og indsnævrende Baand ved dette Lovforslag, men vi haabe da ogsaa, at dette høje Ting, naar Landarbejderloven igen kommer til Revision, maa se med samme Øjne paa den som paa dette Lovforslag. Vi mene rigtignok ogsaa, at naar man gaar saa langt som til 5,000 Kr. her, kan man ikke i Fremtiden afvise en Landarbejder, der kommer med et Par Tusinde Kr. og vil ind under Landarbejderloven, naar han ikke er saa heldig at kunne bygge paa Herregaardsjord. En Landarbejder er un-